

Governance Zuid-Hollands Kustinitiatief

17 februari 2020

Aansluitend bij de paragraaf over governance uit het Projectplan Initiatieffase ZHKI wordt in deze notitie de opzet van de governance voor het ZHKI verder uitgewerkt. Citaat projectplan:

De rol van de Stichting Nieuw-Holland is faciliteren. Zij is ten opzichte van de inhoud van het ZHKI onafhankelijk en komt niet zelf met een plan of met concreet uitgewerkte projectinitiatieven. Dat doen deelnemende partijen. De governance van het initiatief wordt ingericht op de samenwerking van, cofinanciering en uitvoering door de deelnemende partijen zelf. In de initiatieffase wordt met de deelnemende partijen afgesproken hoe hun inhoudelijk belang bij het ZHKI en hun formele betrokkenheid in de governance-structuur zal worden vormgegeven (denk aan Stuurgroep, Raad van Advies etc.).

Voor het faciliteren, organiseren en begeleiden van alle activiteiten stelt het bestuur van de Stichting Nieuw-Holland een Programmabureau in. Het Programmabureau is het eerste aanspreekpunt voor het ZHKI en verantwoordelijk voor een professionele planning en uitvoering van het programma (de projectactiviteiten), dat in samenspraak met deelnemende partijen tot stand komt.

De vier kernpunten

Naar aanleiding van de Ronde Tafel van 1 oktober 2019 is de inhoudelijke focus van de vier kernpunten van het ZHKI (zie het position paper) aangescherpt:

1. “Veiligheid voor alles”. Innovatieve kustverdediging op basis van bouwen met de natuur 3.0 wordt gelinkt aan het Kennisnetwerk Zeespiegelstijging (strategie 2050 en later) en aan diverse activiteiten van kennisinstellingen (TU/H2020). Daarbij zal er ruimte moeten zijn om ook nieuwe initiatieven, die de ontwikkeling van de kustzone beïnvloeden (bijv. voortkomend uit het Noordzeeakkoord) er bij te betrekken. Denk aan eilanden voor de kust, al dan niet in combinatie met ontwikkeling energie infrastructuur of voedselproductie. Dat plaatst dit thema in een breder perspectief dan kustverdediging op zich.
2. “Grootschalige natuurontwikkeling” kwam op de Ronde Tafel uitgesproken aan bod. En werd breder getrokken dan alleen de ecologie van de kustzone (zeewaarts/landwaarts). Met name aan de relatie met landschapontwikkeling (Nationaal Park) en capaciteit recreatiegebied werd veel belang gehecht.
3. “Impuls voor het metropolitane vestigingsklimaat” werd ook breder getrokken dan alleen ruimte zoeken voor recreatie. Met name door de link te leggen met de Nationale Omgevingsvisie werd duidelijk dat een meer integrale benadering van ontwikkelingen in de

gehele kustzone (natuurlijk recreatie, maar ook woningbouw, landschap, duurzame energie en infrastructuur) wenselijk is.

4. "Innovatie en duurzaamheid" legde veel nadruk op de noodzaak om bij het ZHKI samenwerking met innovatieve (bedrijfs)sectoren in de kustzone te organiseren. Dat wordt ook na 1 oktober gezien als een voorwaarde sine qua non. De kracht van het ZHKI is, dat kansen voor innovatie en duurzaamheid worden aangepakt in een integrale benadering van de kustzone. Dat is nodig omdat voor het verder brengen en uitvoeren van individuele projecten altijd gevraagd zal worden naar een bredere afweging.

In fase 0 wordt met de partners gezamenlijk vastgesteld of al deze vier kernpunten daadwerkelijk integraal in het programma worden opgenomen of dat er wordt toegespitst op een selectie ervan. Aan de Ronde Tafel van 1 oktober 2019 hebben we vastgesteld dat meer toespitsen op natuur en landschap ook een goede en werkbare aanpak zou kunnen zijn.

Uitgangspunten organisatie van de samenwerking

De deelnemende partijen weten zich allen uitgedaagd door de toekomst van de kustzone en zijn enthousiast voor een gezamenlijk innovatieprogramma voor de ontwikkeling daarvan. We streven naar een governance die hieraan recht doet. De organisatiestructuur moet voldoen aan transparantie in de informatie-uitwisseling, nakomen van afspraken en gezamenlijk werken aan een consistente en aansprekende visie. Dat is wat partijen bindt en een goede basis legt voor het winnen van steun bij de bevolking.

Het schema in de bijlage verbeeldt dit op eenvoudige wijze. Kenmerken:

- Het ZHKI wordt inhoudelijk gedragen en aangestuurd door een stuurgroep, die op hoog niveau wordt bemenst door deelnemende partijen. Ze komt een paar keer per jaar bijeen. In het projectplan worden een initiërende fase 0 en drie uitvoerende fasen onderscheiden. De stuurgroep van de aan het ZHKI deelnemende partijen beslist per fase over de voortgang. Het projectplan is daarvoor het geëigende vehikel. Het wordt per fase bijgesteld op basis van de behaalde resultaten en resulteert zodoende in het Programma van het Innovatieplatform ZHKI, dat partijen in onderlinge samenwerking uitwerken, financieren en waar mogelijk uitvoeren.
- Het proces van besluitvorming in de Stuurgroep ZHKI moet zo worden ingericht dat alle partijen (overheden, NGO's, marktpartijen en kennisinstellingen) voldoende ruimte hebben om hun deelname aan het programma bij hun eigen achterban/opdrachtgevers te legitimeren. De uitgangspunten daarvoor worden als uitkomst van fase 0 vastgelegd in het projectplan voor de fasen 1 en volgende.
- Voor de uit te werken inhoudelijke kernpunten worden werkgroepen ingesteld, die door de daaraan deelnemende partijen worden bemenst en gefinancierd. Voor sturing op samenhang en kwaliteit en voor de rapportages aan de stuurgroep wordt een Programmteam Innovatieplatform ZHKI gevormd door de voorzitters/projectleiders van de werkgroepen als lid en de programmadirecteur als voorzitter.
- Het werkproces van het ZHKI staat onder leiding van de Stuurgroep Partners ZHKI. De Stichting Nieuw-Holland faciliteert, bewaakt de afgesproken uitgangspunten en verzorgt de externe communicatie. Dit houdt in elk geval in:

1. Gezaghebbende en trefzekere bestuurlijke procesbegeleiding. Dit is de kerntaak van het bestuur van de stichting. Het bestuur van de stichting is daartoe vertegenwoordigd in de stuurgroep. In de omgeving van het ZHKI zullen zich voortdurend ontwikkelingen voordoen waarop moet worden ingespeeld. Soms vraagt dat ad hoc actie, soms zullen er structurele voorzieningen moeten worden getroffen, zoals dit jaar het zitting nemen in het kwaliteitsteam van de topsectoren.
2. Gedegen professionele inhoudelijke programmering en programmamanagement op basis van een transparant financieel kader, trefzeker inspelen op bestuurlijke context en scherpe condities bewaken voor een level playing field voor commercieel of financieel te betrekken partners. Dit is de kerntaak van het Programmabureau.
3. Externe communicatie en transparante onderlinge informatie-uitwisseling zijn cruciaal voor de aansturing van dit alles. Het Innovatieplatform biedt niet alleen een podium voor zeer geïnspireerde mensen. Er zullen ook allerlei belangentegenstellingen aan de orde zijn. Zoiets stuur je niet op hiërarchische wijze aan. Daarom is er een Kernteam Procesbewaking, dat bestaat uit de voorzitters van de stuurgroep, van het stichtingsbestuur en de programmadirecteur, die geregeld overleggen om 'kwesties' voor te zijn of adequaat aan te pakken. En om de programmering van activiteiten voor alle betrokkenen helder te houden evenals de externe communicatie met overheden, relevante instanties en zeker ook de bevolking .

Samenstelling en bemensing

- Partijen die deelnemen stellen hun eigen vertegenwoordiging in de organisatie voor. Fase 0 voorziet hierin.
- De voorzitter van de stuurgroep moet bij voorkeur een zeer ervaren en onafhankelijk persoon zijn, die met gezag bij eventuele conflicten in het werkproces kan bemiddelen, rechtstreeks naar de bestuurlijke achterban van betrokken partijen kan optreden en als gezicht naar buiten bij de externe communicatie voor het innovatieplatform kan optreden. Van belang daarbij is ervaring met (Europese) aanbesteding en investerings-/financieringsopgaven.
- Het ambitieniveau v.w.b. het "gewicht" van de voorzitter ligt hoog en dat niveau moet "gevolgd" worden door de participanten bij hun afvaardiging in de stuurgroep.
- Het bestuur van de stichting wordt op deze opgave aangevuld en versterkt. De stichting is faciliterend, maar uiterst alert. Als dat nodig is moet er met gezag kunnen worden geïntervenieerd. Daartoe raadpleegt het bestuur wanneer nodig haar adviseurs. Ook is de stichting er op ingericht om voor dit project als opdrachtgever (financieel en juridisch) naar externe partijen te fungeren. Versterking met enkele inhoudelijk gezaghebbende, maar onafhankelijke personen (d.w.z. niet belanghebbend in het ZHKI) is aan te raden. In elk geval door een bestuurslid met financieel juridische expertise aan te stellen.
- Het Programmabureau bestaat uit een vaste kern van **Programmadirecteur** (eindverantwoordelijke en het gezicht naar buiten, intermediair op bestuurlijk niveau tussen de stichting en de deelnemende partijen), **Programmamanager** (verantwoordelijk voor planning, uitvoering en dagelijkse leiding op inhoudelijk niveau en eerste aanspreekpunt voor externen, incl. pers) en een **Programmamedewerker** (dagelijkse ondersteuning van het team op allerlei gebieden, incl. agendabeheer, administratie, organisatie en verslaglegging van bijeenkomsten, uitvoering communicatieplan en mede schrijven/redigeren van stukken) - allen ingehuurd als zelfstandigen. Het programmabureau:

- organiseert en coördineert individuele gesprekken en bijeenkomsten met diverse partijen,
- stelt in samenspraak met deelnemende partijen het werkprogramma op,
- bereidt namens de Stichting afspraken voor omtrent de nodige financiering, inzet van medewerkers en bijdragen in natura,
- coördineert de uitvoering van het werkprogramma en stuurt de medewerkers aan, die vanuit deelnemende en ingehuurde partijen inhoudelijke bijdragen leveren, waar nodig verzorgt zij de rapportages van de werkgroepen,
- verzorgt de communicatie met deelnemers en externe partijen, incl. website, sociale media en pers,
- neemt namens het ZHKI deel aan relevante bijeenkomsten en evenementen.

